

Por su parte, la Orden del Consejero de Educación y Cultura de 31 de diciembre de 1988 (BON de 13 de enero de 1989) reconoce equivalencia y regula la expedición del título de conocimiento del euskara (EGA) para estudios realizados en lengua vasca en la Escuela Universitaria de Formación del Profesorado de EGB.

Otra Orden de la misma Consejería de 23 de junio (BON de 7 de julio) crea y regula la concesión del Certificado de Habilitación para la Docencia en Euskara (IGA) al profesorado de niveles no universitarios de la Comunidad Foral de Navarra.

Por último, en el ámbito universitario procede señalar que el Decreto Foral 30/1989, de 2 de febrero (BOE de 26 de abril), por el que se aprueban las normas estatutarias de la Universidad Pública de Navarra, establece en su art. 13 que: «1. Serán lenguas oficiales en la Universidad Pública de Navarra las de la Comunidad Foral de Navarra, en los términos previstos por la legislación vigente. 2. La Universidad Pública de Navarra propiciará y favorecerá el conocimiento y uso de las lenguas oficiales de las Comunidades Europeas».

C) En el apartado dedicado a la actividad de *fomento* del euskara, podemos señalar el Decreto Foral 85/1989, de 13 de abril (BON de 24 de abril) por el que se regula la concesión de ayudas para la realización de actividades de promoción y desarrollo de la enseñanza del euskara.

1.9. LEGISLACIÓ INTERNACIONAL

Reproduïm el text de la Llei de la República Socialista Soviètica d'Estònia sobre la llengua.

LLEI DE LA REPÚBLICA SOCIALISTA SOVIÈTICA D'ESTÒNIA SOBRE LA LLENGUA *

La llengua oficial de la República Socialista Soviètica d'Estònia és l'estonià. A Estònia, territori on habiten des de fa molt de temps els estonians, l'estonià és objecte d'atenció especial per part de l'Estat i es troba sota la seva defensa. L'es-

tabliment legislatiu de l'*status* de l'estonià com a llengua oficial crea un fonament sòlid per a la conservació i desenvolupament del poble estonià i de la seva cultura.

A la RSS d'Estònia es garanteix a cada individu, i també a cada institució, empresa i organització el dret a utilitzar l'estonià tant en la forma oral com en la forma escrita.

La RSS d'Estònia garanteix l'ensenyament de l'estonià i la seva inves-

* Traducció del rus per Berta Millà i Bernad.

tigació a Estònia, i també dóna suport a l'ensenyament de l'estonià i a la seva investigació fora dels límits d'Estònia.

Aquesta Llei, basant-se en les necessitats de la comunicació nacional, té en compte el rus i el considera la llengua que després de l'estonià s'utilitza més sovint a la RSS d'Estònia com a llengua materna.

L'*status* de l'estonià com a llengua oficial no menyscaba els drets ciutadans de les persones que tenen com a materna alguna altra llengua. Defensant l'estonià a un nivell oficial, la RSS d'Estònia reconeix el dret imprescriptible dels ciutadans de qualsevol nacionalitat al desenvolupament de la seva llengua i cultura maternes i a la igualtat de tots els ciutadans davant la llei, independentment de la seva llengua materna.

Article 1. D'acord amb l'art. 5 de la Constitució de la RSS d'Estònia, la llengua oficial de la República Socialista Soviètica d'Estònia és l'estonià.

El règim d'ús de la llengua oficial de la RSS d'Estònia, del rus i d'altres llengües s'estableix en aquesta llei.

INDIVIDUS PARTICULARS

Article 2. En el territori de la RSS d'Estònia els particulars tenen dret a gestionar assumptes i a adreçar-se en estonià a totes les institucions públiques estatals, i també a les institucions, empreses i organitzacions de la RSS d'Estònia.

Aquesta situació s'estén també a

aquelles institucions públiques estatals, i a les institucions, empreses i organitzacions que fan treballs d'oficina en altres llengües

Article 3. Es garanteix als particulars la possibilitat de gestionar assumptes i d'adreçar-se també en rus a les institucions públiques estatals, a les institucions, empreses i organitzacions de la RSS d'Estònia.

La gestió d'assumptes amb els particulars en altres llengües es realitza d'acord amb les possibilitats i amb l'objectiu de l'activitat.

Article 4. S'estableixen requisits quant al domini de les llengües per a tots els treballadors directius, per als treballadors d'òrgans públics estatals, d'organitzacions públiques, del sistema de protecció dels drets, dels òrgans de protecció de l'ordre públic i dels òrgans de vigilància, per al personal mèdic, els periodistes, els treballadors en l'àmbit dels serveis, del comerç, de les comunicacions, dels serveis d'urgència i de salvament i per a altres treballadors que en la seva feina es relacionen amb els particulars. El domini i la utilització de l'estonià, del rus i d'altres llengües són obligatoris dins dels límits dels requisits establerts conformement amb l'article 37 d'aquesta llei.

Article 5. Els treballadors directius es relacionen amb els subordinats en la llengua que aquests escullen, la qual cosa no els obliga a superar els límits dels requisits establerts quant al domini de les llengües.

Article 6. En l'àmbit dels serveis públics i del comerç, les persones que atenen el públic han d'utilitzar la llengua escollida per la persona atesa, dins dels límits dels requisits quant al domini de les llengües.

Article 7. La creació a un particular d'impediments en l'elecció de la llengua i qualsevol manifestació de menyspreu per la llengua de comunicació que ha escollit estan prohibides i es castiguen en els casos establerts per la legislació.

INSTITUCIONS DE PODER ESTATAL I D'ADMINISTRACIÓ ESTATAL

Article 8. La llengua en què les institucions públiques estatals de la rss d'Estònia gestionen els assumptes és l'estonià. Les sessions i les reunions de treball dels òrgans públics estatals de la rss d'Estònia són conduïdes pel president i els seus protocols es formalitzen en estonià.

Les actes dels òrgans públics estatals de la rss d'Estònia s'aproven i es publiquen en estonià amb la versió russa corresponent.

Les institucions públiques estatals de caràcter local de la rss d'Estònia poden utilitzar el rus com a llengua de gestió d'acord amb l'article 36 d'aquesta llei.

Article 9. Les institucions públiques estatals de la rss d'Estònia utilitzen en les seves comunicacions fora dels límits de la república una llengua acceptada per ambdues parts.

Article 10. Les institucions públiques estatals de la rss d'Estònia utilitzen l'estonià en la seva relació escrita amb institucions, empreses i organitzacions situades a la rss d'Estònia i també quan es relacionen entre si per escrit.

Les institucions públiques estatals de caràcter local, la gestió de les quals es realitza en rus d'acord amb l'article 36 d'aquesta llei, poden utilitzar el rus en les relacions escrites amb les institucions públiques estatals de la rss d'Estònia.

Article 11. A la rss d'Estònia, les institucions públiques estatals de la rss d'Estònia utilitzen l'estonià en les comunicacions amb els particulars; però en les comunicacions amb els particulars que no el dominen utilitzen el rus o qualsevol altra llengua.

Les institucions públiques estatals de la rss d'Estònia garanteixen als particulars la possibilitat de fer-hi gestions i de relacionar-s'hi en estonià i en rus, i també la de rebre documents en estonià i en rus segons la seva finalitat o la voluntat de l'individu. D'acord amb la diversitat de nacionalitats de la població local i amb les necessitats de la comunicació internacional, les relacions amb les institucions públiques estatals de la rss d'Estònia i el lliurament de documents per part d'aquestes poden tenir lloc en altres llengües, segons l'objectiu de l'activitat i les possibilitats d'aquestes institucions.

INSTITUCIONS,
EMPRESSES I ORGANITZACIONS

Article 12. La llengua de gestió interna de les institucions, empreses i organitzacions situades en el territori de la RSS d'Estònia és l'estonià.

La utilització del rus en la gestió interna pot continuar, d'acord amb uns terminis, en l'ordre establert pel Presidium del Soviet Suprem de la RSS d'Estònia; per determinar aquests terminis es calculen les condicions reals de la conversió cap a la gestió en estonià. Es garanteix al treballador un servei informatiu en estonià; la seva documentació interna s'accepta també en estonià. Les dependències de les institucions, empreses i organitzacions en què la gestió interna es continua fent en rus tenen dret a utilitzar l'estonià en la gestió. La gestió interna també pot no realitzar-se en estonià, d'acord amb els articles 20 i 25 d'aquesta llei.

Article 13. Les institucions, empreses i organitzacions poden utilitzar la documentació tècnica en la llengua de l'original.

Les institucions, empreses i organitzacions de la RSS d'Estònia poden lliurar documentació tècnica que no sigui en estonià a petició del client.

Article 14. Les institucions, empreses i organitzacions situades en el territori de la RSS d'Estònia utilitzen la llengua acceptada per ambdues parts en les comunicacions adreçades fora dels límits d'aquesta.

Article 15. Les institucions, empreses i organitzacions situades en

el territori de la RSS d'Estònia utilitzen l'estonià en les relacions amb les institucions públiques estatals de la RSS d'Estònia, i també per relacionar-se entre si.

Les institucions, empreses i organitzacions que fan servir el rus en la gestió interna poden utilitzar-lo en les seves relacions mútues i en les relacions amb les institucions públiques estatals de la RSS d'Estònia.

Aquesta llei no regula l'ús de la llengua a les unitats militars.

Article 16. A la RSS d'Estònia, les institucions, empreses i organitzacions utilitzen l'estonià en les seves comunicacions amb els particulars, i utilitzen el rus o qualsevol altra llengua en les comunicacions amb aquells particulars que no el dominen.

Les institucions, empreses i organitzacions de la RSS d'Estònia garanteixen als particulars la possibilitat de relacionar-s'hi i de fer-hi gestions en estonià i en rus, i també la de rebre documents en estonià i en rus segons la seva finalitat o la voluntat individual.

Article 17. La comptabilitat interior de la república i la documentació financera de les institucions, empreses i organitzacions situades a la RSS d'Estònia es presenten en estonià.

PROCEDIMENT JUDICIAL

Article 18. En els procediments judicials la utilització de les llengües es realitza d'acord amb l'arti-

cle 158 de la Constitució de la RSS d'Estònia.

ENSENYAMENT, CIÈNCIA I CULTURA

Article 19. La RSS d'Estònia reconeix el dret de tots els seus ciutadans a rebre un ensenyament general estatal en la llengua materna.

La RSS d'Estònia garanteix l'ensenyament en estonià en tot el seu territori.

L'ensenyament en rus es garanteix d'acord amb la distribució territorial de la població russoparlant.

Article 20. Els ciutadans de la RSS d'Estònia tenen dret a institucions infantils i a escoles d'ensenyament general monolingües (segons la seva llengua d'instrucció i de formació).

A les institucions infantils i escoles que no siguin estonianes la gestió interna pot tenir lloc en la llengua materna.

Els directors de les institucions infantils i dels centres docents i també el professorat i el personal educatiu estan obligats a dominar la llengua d'instrucció i de formació adoptada a la seva institució.

Article 21. La RSS d'Estònia garanteix l'ensenyament de l'estonià en tots els centres i grups docents de llengua estrangera, independentment de l'administració de què depenen.

S'ensenyà l'estonià a tots els estudiants de centres docents superiors que no dominen aquesta llengua.

Article 22. Els ciutadans de la RSS d'Estònia tenen el dret de rebre l'ensenyament professional-tècnic, el secundari especialitzat i el superior en estonià, en totes les especialitats que s'ensenyen a la RSS d'Estònia.

Als graduats de les escoles de la RSS d'Estònia la llengua d'instrucció de les quals és el rus, se'ls garanteix la possibilitat de rebre posteriorment formació en el sistema educatiu de caràcter professional-tècnic, secundari especialitzat i superior de la RSS d'Estònia, d'acord amb les necessitats i possibilitats d'aquesta, a centres docents, col·legis i escoles russoparlants, mitjançant l'aprofundiment de l'estudi de l'estonià en la primera etapa de la seva formació professional en aquesta llengua.

Article 23. La RSS d'Estònia garanteix el dret de presentar i defensar en estonià els treballs científics en el grau acadèmic corresponent.

A la RSS d'Estònia no es posen impediments a l'elecció de la llengua de les publicacions científiques. La presentació de les tesis i la seva defensa en el grau acadèmic corresponent pot tenir lloc en qualsevol llengua que hagi estat acceptada pel consell especialitzat.

Article 24. La RSS d'Estònia garanteix la prioritat del desenvolupament de la cultura de la llengua estoniana, i alhora, dóna suport a l'activitat cultural d'altres grups nacionals.

A cada ciutat i regió de la RSS d'Estònia s'ha de garantir la difusió

de la informació de masses en estonià.

La rss d'Estònia garanteix la prioritat de la publicació d'edicions impreses en estonià.

La rss d'Estònia garanteix l'existència de canals de radiodifusió i televisió per a programes en estonià i l'accessibilitat a aquests programes en tot el territori de la rss d'Estònia.

La rss d'Estònia garanteix la traducció a l'estonià de pel·lícules, vídeos i altres realitzacions audiovisuals quan es projectin públicament.

Es garanteix la informació completa sobre la rss d'Estònia en rus per televisió, ràdio i premsa.

Aquesta llei no regula l'ús de la llengua en l'exercici de l'activitat religiosa i en la realització de les cerimònies religioses.

Article 25. A la rss d'Estònia les associacions culturals nacionals poden realitzar la gestió interna en les seves llengües nacionals, publicar edicions, formularis i documents en la llengua materna.

Les associacions culturals nacionals poden promoure la creació d'institucions infantils, escoles, institucions culturals i publicacions periòdiques en la seva llengua materna. També tenen el dret d'organitzar activitats didàctico-educatives extraescolars en la llengua materna.

REUNIONS

Article 26. En les reunions, sessions, conferències i altres actes que es duguin a terme a la rss d'Estò-

nia no hi ha limitacions quant a l'elecció de la llengua de les intervencions. En cas de necessitat, la comprensió de les intervencions es garanteix amb la traducció.

El comitè organitzador determina les llengües en les quals s'efectuen els actes internacionals i nacionals i també el tema de la traducció.

NOMS I DENOMINACIONS

Article 27. A la rss d'Estònia la denominació dels topònims es fa en estonià. Només s'admeten les excepcions determinades per causes de caràcter històric i històrico-cultural.

A la rss d'Estònia cada lloc té una única denominació oficial. Aquesta s'escriu en caràcters de l'alfabet estonià-llatí i es pot transcriure al sistema d'altres alfabetos d'acord amb les normes ratificades a la rss d'Estònia.

Article 28. Cada ciutadà de la rss d'Estònia de nacionalitat estoniana té nom (o més d'un nom) i cognom (senzill o doble). Els elements complementaris només s'indiquen a petició del ciutadà. El nom i cognom de l'individu s'escriuen en l'alfabet estonià-llatí i es poden transcriure al sistema d'altres alfabetos d'acord amb les normes ratificades a la rss d'Estònia.

Els ciutadans de la rss d'Estònia d'altres nacionalitats s'anomenen d'acord amb les tradicions nacionals; per a l'ús oficial, el nom ha de tenir almenys nom i cognom. El nom dels ciutadans d'altres nacionalitats en els documents redactats en estonià es

realitza d'acord amb les normes ratificades.

Article 29. La transcripció internacional dels topònims i el nom dels individus de la RSS d'Estònia mitjançant l'alfabet llatí és idèntica a l'escriptura utilitzada a la RSS d'Estònia.

La transcripció internacional de les denominacions dels mitjans de transport, edificis, construccions i altres objectes, oficialment anomenats amb una paraula en estonià o amb un nom propi que l'original s'escriu en caràcters llatins és idèntica, en el sistema de l'alfabet llatí, a l'escriptura de les paraules corresponents o dels noms propis en textos estonians.

Article 30. L'ordre detallat de l'ús dels noms i denominacions està determinat per la Llei de la RSS d'Estònia sobre noms i denominacions.

SIGNES I INFORMACIÓ

Article 31. A la RSS d'Estònia s'utilitzen formularis i impresos en estonià; el text estonià pot anar acompanyat amb la traducció.

D'acord amb els articles 12, 20 i 25 d'aquesta llei, es poden utilitzar formularis i impresos en una altra llengua en les comunicacions dins del territori de la RSS d'Estònia i també fora dels seus límits.

Article 32. Els textos impresos, en els segells i en els encunys han de ser en estonià; en cas de necessitat han d'anar acompanyats amb la traducció corresponent.

Article 33. Els textos de rètols exposats públicament, notificacions, avisos i anuncis publicitaris han de ser en estonià. Poden anar seguits, en segon terme, de la traducció o la transcripció, el tipus de lletra de les quals no ha de ser més gran que el tipus de lletra en estonià. La traducció dels textos es realitza tenint en compte les necessitats dels habitants locals i de la relació nacional i internacional.

Les notificacions, comunicacions i anuncis publicitaris que es necessiten per a associacions culturals nacionals, escoles i, per a la relació internacional poden ser en altres llengües.

Els productes que es venen a la RSS d'Estònia han de portar informació també en estonià. Els articles que es produeixen i es venen a la RSS d'Estònia han de tenir si més no el nom en estonià.

Article 34. Les combinacions dels signes registrats a la RSS d'Estònia només poden tenir caràcters de l'alfabet llatí.

APLICACIÓ DE LA LLEI

Article 35. A partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei, els articles 2, 3, 11 i 16 de la llei són aplicables durant un any; l'article 6, la part 1 de l'article 10, els articles 31 i 32, la part 3 de l'article 33, durant dos anys; i l'article 5, la part 1 de l'article 15, els articles 17 i 34 són aplicables durant quatre anys.

Article 36. Per a les institucions públiques estatals de caràcter local, on fins ara la gestió es realitzava en rus i en el territori administratiu de les quals una immensa majoria de la població no domina l'estonià, el Presidium del Soviet Suprem de la rss d'Estònia pot, per un termini determinat, ajornar l'aplicació de la part I de l'article 8 d'aquesta llei, tenint en compte per determinar els terminis les condicions reals del restabliment de la gestió en estonià.

La part precedent no s'estén a la capital de la rss d'Estònia, Tàl·linn, i a les seves regions.

Les institucions públiques estatals de caràcter local esmentades a la part I d'aquest article tenen dret a utilitzar el rus en les seves relacions entre si i amb les institucions, empreses i organitzacions que utilitzen aquesta llengua en la seva gestió interna.

Article 37. L'article 4 d'aquesta llei s'aplica per etapes durant els quatre anys posteriors a l'entrada en vigor de la llei.

Les enumeracions d'especialistes i càrrecs estipulades a l'article 4 d'aquesta llei, els requisits quant al domini de les llengües que s'han pres en consideració per a la formalització del contracte laboral amb els in-

dividus corresponents, les condicions d'atestació, l'ordre d'ensenyament de les llengües i els terminis d'aplicació de l'article 4 són establerts pel Consell de Ministres de la rss d'Estònia en coordinació amb la Comissió de defensa de la llengua del Presidium del Soviet Suprem de la rss d'Estònia.

LA RESPONSABILITAT I EL CONTROL DE L'APLICACIÓ DE LA LLEI

Article 38. Els directors de les institucions públiques estatals, i també de les institucions, empreses i organitzacions de la rss d'Estònia responen personalment de l'observança dels requisits d'aquesta Llei en l'àmbit que es troba sota la seva competència.

Els funcionaris, i també els treballadors esmentats en l'art. 4 d'aquesta Llei, culpables d'infringir-la intencionadament, assumeixen les responsabilitats previstes en l'ordenament legal.

Article 39. El Presidium del Soviet Suprem de la rss d'Estònia i la Comissió constituïda per iniciativa d'aquest per a la defensa de la llengua s'encarreguen de controlar el compliment d'aquesta Llei.

El President del Presidium del Soviet Suprem de la rss d'Estònia

A. RIU TEL

El Secretari del Presidium del Soviet Suprem de la rss d'Estònia

V. VACHT

Tàl·linn, 18 de gener de 1989

REVISTA DE LLENGUA I DRET